

SZENTEGYHÁZI

II. ÉVF. 11. SZÁM

1993.
november

HÍRLAP

A GYERMEKFILHARMÓNIA ALAPÍTVÁNY LAPJA
MEGJELENIK HAVONTA

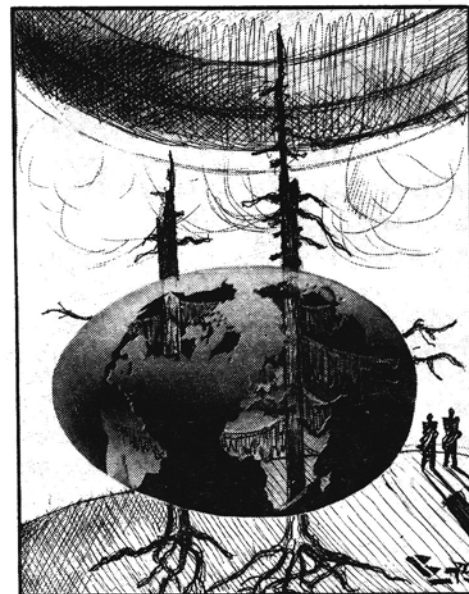
A környezetvédelem egyes kérdései

Amikor szennyezett környezetről beszélünk, akkor elsősorban a rendezetlen utcákra és épületekre, szagos, zavaros, olajos vizekre, poros és megváltozott összetételű levegőre, szemétre, szétdobált hulladékok tömegére gondolunk. Azonban ennél sokkal többről van szó. Ide tartozik a zaj is, vagyis az a hangkomplexum, amely a pszichikai stressz kialakulásának egyik tényezője akárcsak a talaj szerkezetét, vegyi összetételét és baktérium-flóráját módosító vegyi anyagok. Ugyancsak a szennyezett környezetre vall az idegesítő civilizálatlan magatartás, a hangos beszéd, kiabálás, éjszakai duhajkodás, az intenzív dohányzás, a mértéktelen alkoholfogyasztás. Ezeket azért említettem, mert ezekből fakad a környezetvédelem komplex jellege és az emberi civilizációval való szoros kapcsolat. Ugyancsak ebből következtethetünk a szennyezett környezetnek az emberi szervezetre gyakorolt hatására. Tehát, a látható esztétikai vonatkozások mellett a szennyezett környezetnek egy egész sor egészségügyi tünetei vannak. Például a szervezetnek az oxigénnel való ellátása függ a környezetünkben lévő levegő minőségétől. Ha a szervezet kielégítő mennyiségben megkapja

az oxigént, védekező és alkalmazkodó képessége maximálisan érvényesül.

Oxigénbőségben eltolható az öregedés, a betegségek egy része megelőzhető. Nem véletlen az, hogy a székely falu törvényalkotása foglalkozott a lakás egészségügyi kérdéseivel is. Az 1787 évi osdolai „Compagnia” parancsolat — a fegyverzet, az öltözet, a rendes külső megjelenés mellett még azt is előírta, hogy gondot fordítsanak a lakószobák rendjére, tisztaságára. A csíkszenttamási 1828-as kapitányi parancsolatból kitűnik, hogy rendre végezték a házak „vizitációját”, elrendelték, hogy reggel a szobákat kiséperjék, s naponta többször szellőztessenek. Megtiltották, hogy a hálószobában rúdra, parádénak bőröltözetet aggassanak. A lakóházban nem tűrték meg a burgonyát, a káposztát, s különösen nem a szárításra kitett marhabőröket. Előírták, hogy a tűzben melegített vaslapockákra töltsenek házipecetet és azzal fertőtlenítsék a szoba levegőjét.

Sorolhatnók a példákat, de egy bizonyos: a környezetvédelem minden területe külön fejezetet érdemelne. Sajnos, a mi nemzedékünk a fő bűnös a környezetromlásban saját maga, de

Bodó Levente Memento

főleg az elkövetkező generációk előtt. Ezért is törekednünk kell arra, hogy „megértsük” környezetünket, és tennünk kell egyetlen világunk megmentése, megszerkesztése érdekében!

Szabó Dániel tanár

MEZÍTLÁB A PATAKBAN

Szemelvények a Mártonfi János iskola V.A osztályos tanulók írásaiból...

— „Egyik nyáron kánikula volt. Feldugtuk a patakot deszkákkal és fürödtünk. Szinte derékig ért a víz! Én belebuktam a víz alá. Kinyitottam a szememet és nem láttam semmit. Még jobban lebuktam és a hasamat elvágta egy üvegdarab. Azóta sosem bújok a víz alá, mert nagyon félek, hogy valami elvágja a hasamat. A vízben sok üvegdarab, pléhdarab, drót stb. van. Kell vigyázni, hogy mezítláb ne menjünk bele a vízbe és másokat is figyelmeztetni kell!” (L. A.)

— „Sokat jártam mezítláb a patakban. De egyszer úgy megjártam, hogy egy üveg vagy pléhdarab elvágta a lábamat. Azután megtanultam, hogy többet nem megyek bele mezítláb a patakba. Amikor elmegyek a strandra, akkor is papucsot húzok a lábamra.” (Ny. J.)

— „Egyszer egy vasárnap édesapám azt mondta, hogy most jó idő van, egyet menjünk a Szelterszbe. Le is értünk, én már alig vártam, hogy bele mehessenek a vízbe. Kezdtünk játszani egy jó darabig és egyszer valami beleállott a lábamba. Kezdtem sírni, és kimentem a partra, hogy kössem be a lábamat egy zsebkendővel. Úgy beleállott egy szeg, hogy alig tudtuk kihúzni! Az a patak olyan nyálkás, mocsokos, szilánkos. Én azt a Vargyast úgy megutáltam, mint kecske a kést...” (T. L.)

— „...Édesanyám szóról-szóra kikérdezett és én mindent elmondtam neki. Elmondtam, hogy amikor kiértem a vízre, akkor

lehúztam a cipőmet és úgy mentem bele a vízbe. Mikor meghalotta, hogy valami elvágta a lábam, rögtön kérdezte, hogy mi volt? Azt mondtam, nem tudom, hogy drót-e, üveg-e, pléhdarab-e? De biztos voltam benne, hogy üveg vágott el. Édesanyám: mondtam ugye, hogy ne húzd le a cipődet! Ezzel megtanultam, hogy többet nem húzom le a cipőmet.” (T.Á.)

— „...Amikor fürödtünk én ráléptem egy kerek kőre és leestem. A testvéreim le kacagtak. Azután édesapám kihívott a vízből, mert a rendet fel kellett bugjálni. Akkor nem szívesen mentünk ki a vízből. Amikor feltakartuk a rendet, akkor újra visszamentünk a vízbe, de kiszedtük a köveket és egyebet a víz fenekéről, hogy ne szűrődje meg a talpukat. (...)Azután azt jegyeztem meg, hogy előbb kitakarítjuk a patak fenekét, azután játszunk benne.” (L.I.)

Harminc ötödikes írt minden előzetes „szájbarágás” nélkül mezítlábas élményeiről. Három-négy kivétellel senki sem úszta meg vér, ijedtség és a nyomasztó élmény nélkül a patakban való fürdést. A családi intelem sem maradt el: „szandál, cipő, papucs nélkül ne menj bele a patakba, fiam, mert a lábad elvágod!” A 30 kisgyermek közül egynek jutott eszébe, hogy mezítláb is lehet fürödni, ha előtte a patakmedret kitisztítja. A többi a vízben ólálkodó üveg- és fémdarabok örökre megfosztották a mezítláb tapicokolás édes örömeitől. Pedig nem egy magamkorabeli felnőttől hallottam, hogy „bezzeg a mi időnkben még inni is lehetett a patakából!” Vajon ki dobálta tele felelőtlenül üveggel, szeméttel a néhai ivóvizet? Természetesen erre kérdésre a válasz nem „a

folyt. a 2. oldalon

Az erdő fohásza

VÁNDOR,

ki elhaladsz mellettem, ne emelj rám kezet!

ÉN VAGYOK

tűzhelyed melege hideg téli éjszakákon, én vagyok tornácod barátságos fedele, melynek árnyékába menekülsz a tűző nap elől, és gyümölcsöm oltja szomjaidat.

ÉN VAGYOK

a gerenda, mely házadat tartja, én vagyok asztalod lapja, én vagyok az ágy, amelyben fekszel, a deszka, amelyből csónakodat építed.

ÉN VAGYOK

*házad ajtaja, bölcsöd fája...
...koporsód fedele.*

VÁNDOR,

ki elmegy mellettem, hallgasd a kérésemet:

NE BÁNTS!

folyt. az 1. oldalról: Mezőláb a patakban

gyerekek" lesz. Sajnos, pontosan Te, meg Ő — sajnos, Mi. Oka: az elhatalmasodó civilizáció (ma összehasonlíthatatlanul több az elhajtógáználó üveg és egyéb hulladék, mint — tisztem azt — a '40-'50-es években). A szemégyűjtők, szeméthordó-kocsik viszont nem méltóztak együtt szaporodni a civilizációs hulladékokkal.

Mi a teendő? Saját szemétdöbrök létesítése, odafigyelés. A gyermekek ránevelése a patakmeder tisztántartására. A „cipővel a patakba” tanácsot toldjuk meg egy „szedeged ki drága patakunkból a műanyagot, üveget, édes gyermekem” mondattal.

Hátha a gyermekek fogékonyabbak a szépre, tisztára? Így talán unokáink majd önfeledten fürödöznek MEZŐLÁB A PATAKBAN!

Haáz Sándor

A mi városunk

lakossága szinte semmi gondot nem fordít a környezet-megvédésre, tisztaságra. 1993-ban mi, a XII.B osztály diákjai környezetvédelmi kört indítottunk. Célunk a város tisztaságának javítása, rendben tartása. Első dolgunk az volt, hogy a városi parkot kitararítottuk. Örömmel állapítottuk meg, hogy voltak követőink. Így például a IX.D osztályos tanulók (a most X.D-sek) a szeméttartók környékén dolgoztak. Megfigyeléseket végeztünk településünk különböző területein.

Mint tudjuk, sokan cigarettáznak, de hiába van egy-két lépésnyire a szemétláda úgy is a földre dobják a cigarettavégeket. Egy megfigyelés eredményeképpen a posta helyiségében az asztal körül 38 cigarettavéget számoltunk meg. Az utcáról ne is beszéljünk. Sajnos, tapasztalataink azt mutatják, hogy kevés az az ember, aki egy kis gondot is fordít a környezete védelmére. Megkérjük a lakosságot arra, hogy ha egy keveset is tudnak tenni a köztisztaság érdekében, tegyék meg!

Mi azt szeretnénk, ha ez a város a tisztaságáról és szépségéről híres lenne.

XII.B tanulók nevében
László Gyöngyvér

„Át kéne tekintsünk határainkon túlra, nyugat felé!”

Itthon nálunk, főleg tavasszal és nyáron figyelhetők meg a szemetes utcák, koszos lépcsőházak. Télen úgy-ahogy eltakarja a hó a papírt, a dobozt, a lehullt faleveleket.

Bécsben például télen is nagy gondot fordítanak a környezet rendbentartására. Mindenki eltakarítja a havat a kapuja elől, a jeget feltörik, a hólevet elvezetik.

Üzletekben nagybetűkkel hirdetnek papír-, fém- vagy übegbegyűjtést. A háziasszonynak otthon külön tasakja van a zöldseghulladékoknak, a rongynak és a papíroknak. A tasakot a megfelelő szemétládába dobják, nem úgy mint nálunk: ahová érzük, oda dobjuk!

A környezet milyensége, aspektusa, főleg tisztasága az emberi igényt is kifejezi.

Ezért jó volna, hogyha mi is igényesebbek lennénk és nem engednénk meg magunknak, hogy csak amúgy eldobjuk a papírt, a műanyag hulladékot, más csomagoló anyagokat vagy cigarettavégeket a közhe-lyeken, járdán vagy az úttesten.

Mihály Emőke XII.B

A cserkészlet fölöttébb szükséges voltáról

1990 májusában kezdődtek szerveződni Románia-szerte az első cserkészcsapatok.

Szentkeresztbánya is lelkesen csatlakozott ehhez a mozgalomhoz, már 1990 októberében csapat alakult Gyertyánffi Jónás névvel.

A csapat tagjai többnyire lent, a városban lakó gyermekek. Feltevődött a kérdés: nem lehetne Nagyaluban is elindítani egy csapatot? Az elmúlt iskolai évben egy vegyes órs (6 lány + 1 fiú) jelentkezett előkészítőre Mihály Melinda irányításával. Minden szerdán tartottuk a felkészítőket, részt vettünk (nagyon jó eredménnyel) a nálunk szervezett cserkésztalálkozón, naplót írtunk, tehát minden ígéretesen indult, s aztán... jött a nyár, a mezei munka, s elmaradt a fogadalomtétel.

Szeptemberben pedig kétszeri felhívásra sem jelentek meg a jelöltek, hogy Kápolnással közösen esküt tegyenek. Pedig minden feltétel adott, hogy Nagyaluban is legyen cserkészcsapat. Tehát, kérünk mindenkit, aki cserkészkedni akar december 8-15 között jelentkezzen a Tanulók Házában (felnőttek is jöhetnek).

Demeter Ibolya

„Ha úgy érzed, menned kell...”
a mottója a

LÉGIÓ

rockegyüttes búcsúkoncertjének, amelyre mindenkit szeretettel vár a rendezőség.

A koncert színhelye a Bartók Béla Művelődési Ház,
időpontja: 1993. december 28. (kedd).

„A Nagyságos Fejedelem késői unokái gyűltek egybe Viczén...”

...Mondotta Tőkés László püspök II. Rákóczi Ferenc szobrának leleplezési ünnepségén... „Amíg ez a szobor áll nincs baj Erdélyben...” Adja Isten, hogy ne is legyen, mondtuk mindannyian, akik jelen voltunk Viczén ezen az igazán szép ünnepen.

Sz.K.: Bodó Leventét, a szobor alkotóját kérdezem: — Köziudott az a tény, hogy ez az első Rákóczi-szobor Erdélyben. Ki hívta Viczére a kurucvezért?

B.L.: A Julianus Alapítvány elnöke, Gergely István somlyói plébános az alapítvány alelnöke, aki viczei születésű, a beszercei RMDSZ. Mindannyiuk célja a szorvány-magyarság anyagi, erkölcsi, művelődési felkarolása.

Sz.K.: És miért éppen Viczére?

B.L.: A zsidói vereség után itt pihent meg a fejedelem kíséretével együtt.

Sz.K.: Hogyan esett rád a választás?

B.L.: Valószínű tetszett a Gábor Áron-szobor Beder Tibornak és a gondolatot már az avatáson felvetette, hogy én készíteném el II. Rákóczit is.

Sz.K.: Érzelmig, mint szobrászt, hogy érintett ez a megtisztelő ajánlat?

B.L.: Valóban megtisztelő ajánlat volt, de ugyanakkor nehéz feladat úgy plasztikailag, mint eszmei vonatkozásban. Megtisztult, mert: a szokástól eltérően nem pályázati nyertesként kaptam ezt a feladatot, hanem, előlegezett bizalomként esett rám a választás a Julianus Alapítvány részéről. Plasztikailag azért volt nehéz feladat, mert a ránkmaradt Rákóczi-ábrázolások közül talán

csak a Mányoki Ádám festménye hiteles ábrázolás. Feltehetően a fejedelem modellt tilt a művészek lévén, hogy kortársak voltak. Ez az egy mű alapján készült az én Rákóczi-szobrom.

Eszmeileg azért nem volt könnyű feladat, mert egy olyan Rákóczi-t kellett mintáznom, aki a köztudatban a legelőbb a mai napig: daliás szép alkat, gyönyörű hullámos hajjal, fejedelmi, bátor, férfias határozottságot és értelmet sugall ez az arc.

Sz.K.: Marad tehát az érzelmi oldala. Hogyan kötődik a szobrász a műhöz?

B.L.: Nem volt idegen. Érzelmi kötődésem semmiben sem tér el mindannyiunktól. Édesapám történelmi rávezetése gyermekkoromban sokat jelentett. Bennem is ugyanaz a Rákóczi él, mint bárki másban, aki a kuruckort úgy értelemzi, hogy a magyar szabadság eszményének egyik legszebb megnyilvánulása.

Sz.K.: A szoborkészítés folyamán, mint művész, milyen érzelmekkel gazdagodtál a fejedelem személyét illetően?

B.L.: Egy nagyon letisztult kép alakult ki II. Rákóczi Ferencről. kevés fejedelem tudott úgy azonosulni a nép érdekeivel, törekvéseivel, hogyan azt ő tette. A másik lényeges dolog pedig nemes vonásainak formái tisztaságának visszaadása.

Sz.K.: Szobrász szemmel milyennek találta az avatási ünnepséget?

B.L.: Az ünnepség felemelő, csodálatos volt. Nemcsak a közismert híres, megbecsült személyiségek jelenléte miatt, hanem a falu népe és a helyi plébánia lelkesedése, odaadása miatt is. Ki-

emelném Cadar I. viczei születésű ortodox pap beszédét, aki nemcsak Vicze helytörténetének részletes ismertetésével csillogott, hanem humorával és a megbékélésre utaló mondataival is lenyűgözött mindannyiunkat: „...a béke az ami lelkünknek nyugalmat ad... Krisztus szeretete hódította meg a világot. A szeretet győzheti le a nehézségeket” ...és mindezt magyarul.

Felejthetetlen volt Tőkés László pohárköszöntője, ahol külön megköszönte a szentegyháziaknak és nekem azt, hogy egy ilyen szép szoborral ajándékoztuk meg az erdélyi magyarságot.

Sz.K.: Megkérdezném még, hogy ehhez hasonló nagy terveid még vannak-e?

B.L.: Várom az Orbán Balázs szoborpályázat eredményét, ami a napokban kerül elbírálásra. Ezenkívül kilátásban van egy Ady-portré, egy Márton Áron-mellszobor Udvarhelyre. Ezeknek a kivitelezését a jövő határozza meg.

Sz.K.: Egyetlen kérdésem lenne még: a szentegyházi Hősök Emlékműve-tervet hogyan fogadta a város?

B.L.: Ellenvetés nincs! De előreléps se...

Szabó Klára

Tisztelt Szerkesztőség!

Indulásától kezdve jóleső érzéssel veszem havonta kézhez a Szentegyházi Hírlapot és meggyőződésem, hogy rajtam kívül még sokan mások is, hiszen ez az újság rólunk és nekünk készül, olyan, általam nagyrabecsült emberek szerkesztésében, akiket mindannyian ismerünk.

Az ok azonban, amiért soraimmal felkeresem Önöket, úgymond negatív előjelű. Sajnos.

Lapjuk hasábjain ugyanis helyet kapnak a helyi rendőrség tevékenységével kapcsolatos hírek is. Ez így van rendjén, a baj csak az, hogy a rendkívül (indokolatlanul) nagyszámú apparátussal működő helyi őrs beosztottjai olyan nem éppen lovagias tettekkel is dicsekedhetnek (hetnének), amikről senki sem mer nyíltan beszélni.

Történt pedig, hogy folyó év október 14-én este 23,10-kor ötödmagammal (köztünk egy nő) hazafele tartottam az üzemből, amikor félúton (a napközi körül) elének állt négy ittas állapotban lévő rendőr (közülük egy civilben), párszor végigpáztázták valamennyiünk arcát a náluk lévő zseblámpával, majd az egyikük, amelyik szemlátomást a legjobbet fogyasztott, felszólította a köztünk lévő hölgyet, hogy nyissa ki műanyag reklámszatyráját. Miközben undorító módon felforgatta annak tartalmát, a talált személyes jellegű tárgyak mindenikére csúfondáros, megalázó megjegyzéseket tett. Erre természetesen csak felháborodni lehet, tehát mi is úgy hagytuk „faképnél” őket, mire a „megsértődött vámos” nagy hangan kiáltotta utánunk, hogy a következő alkalommal nem ússzuk meg szárazon. Kérdezem én, hogy MIT?

Jómagam másnap két ízben is próbáltam elérni az őrsparancsnokot, sikertelenül.

A poggyászellenőrzést szerintem törvényes módon, megjegyzések nélkül is el lehet végezni a vállalat kapujánál és főleg nem alkoholgőzöt árasztva maguk körül, az utca közepén.

Meggyőződésem, hogy hasonló incidensek (súlyosabbak is) másokkal is estek meg, de mindenki hallgat vele. A megfélemlítés gépezete olajozottabban működik, mint bármikor.

Éppen ezért kérem önöket, hogy lapjukban lásson napvilágot az ilyesmi is (a jelen esetet beleértve), mert másképpen nem lehet objektíven, részrehajlás nélkül tájékoztatni és nem lehet elhítenni senkivel, hogy a kommunista cenzúra megszűnt.

Megkülönböztetett tisztelettel
Sárvári Imre Zsolt

1993. október 17. Szentkeresztbánya

A viczei szoboravatón

12 tagú küldöttség vett részt Szentegyházáról. Két kocsival mentünk, akár egy késő őszi kirándulásnak is vehettük azt az utazást. A tőlünk 200 km-re levő Vicze Beszterce város után Bethlen helység környékén fekszik. A múltkori újságban helytelenül vegyes lakosságúnak írtuk, de most kiderült, hogy színmagyar falu, egy református és egy katolikus templommal. A Rákóczi-szobor a katolikus templom melletti téren, a központban búj meg a fehér lepel alatt. Felette három zászló, mellette rögtönzött pódium. Az úton több mint egy tucat autóbusz és rengeteg személykocsi hirdette, hogy sok meghívottja van az ünnepségnek. Az ökumenikus istentiszteletet zsúfolásig tömött templomokban tartották Erdély híres egyházi méltóságai, majd politikusok, történészek méltatták a fejedelem múltját, személyét. A csattogó fagy ellenére az avatóbeszédek a szobor mellett folytatódtak. A leleplezés izgató pillanata, egyes felszólalások léleklevegítő gondolatai elfeledtették velünk a korai telet. A több mint három és fél óras avatőnnepséget nagy eszemiszom követte. A személyesen meghívott vendégek (mi is) a paró-

kián terített asztal mellett, a „jó-nép” pedig a templom melletti Művelődési Ház „svédasztalánál” falatoztak. Viczei szilvapálinkában, borban nem volt hiány! Külön élmény volt megismerni a szorványban élő viczei emberek, asszonyok vendégszeretetét. Jólesett a a tévéből, újságokból, közéletből ismert nagy személyiségekkel találkozni, szóbaállni. De a legfelemelőbb mégiscsak a szobor volt. Id. Haáz Sanyi bácsi szerint „legalább húszat kellett volna önteni ebből!” Bizony, ide Szentegyházafaluba is jól elferne egy!

Hazaindulásunk pillanatában már sűrűn hullt a hó, minden fehér volt. Igazi vizsgamunka volt a Barcas mikrobuzsnak a hazaevickelés. De akkora hó nem tudott hullni, hogy emlékezetünkben ellepje a viczei szoboravatót. Nagy örömmel láttuk viszont a kedves képeket a Duna TV, kolozsvári és bucaresti magyaradás műsoraiban.

Zárójelben kikívánczok, hogy a tévések hajlamosak a „fától nem látni az erdőt”. Adásaikból hiányzott az ünnep lényege: maga a SZOBOR! Javasolom a kedves olvasónak, ha Vicze felé jár, feltétlenül tekintse meg!

Haáz Sanyi

Lesz-e Miss Homoród?

A Rendőrség (dicséretes módon) az idén is megakarja szervezni a Miss-versenyt. Kérdéses azonban, hogy sikerül-e ez neki. Pedig a tavalyhoz képest nagyot léptek előre. Most nemcsak a város, hanem az egész környék szépei jelentkezhetnek a nagy eseményre. A követelmények is komolyabbak. Csak 17-22 év közötti lányok jelentkezhetnek. Kötelezően be kell mutatkozni az estélyi ruhában és fűrdődresszben is. Az intelligencia-kérdésekre pedig magukválasztotta öltözékben válaszolhatnak. Mindehhez a megfelelő színpadot és hőmérsékletet a Bartók Béla Művelődési Ház biztosítja.

Nagy híre lehet a környékbeli lányok szépségének, ugyanis a rendezvényhez nem akármilyen szponzorok akadtak (Pl. az ATI Kft. Udvarhelyről, az itteni szövetség, a Bartók Béla Művelődési Ház stb.). Sajnos, ezek a szponzorok nem értesültek a lányok bátortalanságáról vagy nemtörődomségéről. Mással ugyanis nem tudom magyarázni, hogy amíg a tavaly csak a városból tizenhárman léptek színpadra, az idén (eddig) mindössze hatan jelentkeztek a versenyre. Pedig a nyertesek díjazása is elég busás, amint azt a hirdetőplakátok is mutatják.

A kevés jelentkező miatt a rendezvényt kénytelenek voltak elhalasztani december 4-ről a karácsony és új év közötti hétre. Ha pedig a továbbiakban sem nő a jelentkezők száma, akkor a rendezők nem tartják érdemesnek megtartani a versenyt.

J.G.

Töltőállomás

A Tanács építette közmunkával, gépkocsitulajdonosok hozzájárulásával. Hébe-hóba benzint is lehetett kapni ott... 1993 őszétől privatizálódott, Szöcs Rezső kezeli. November 29-én nyitott, üzemanyagon kívül alkatrészeket is kínál. A nyitőünnepélyre a szerkesztőséget is meghívták (első „hivatalos” elismerése a „Hírlapótyának”).

Sok kérdést kicsalt a kíváncsiság belőlünk: miért nem licitáltak, miért pont Szöcs Rezső kapta meg, mit akar itt csinálni, milyen távlatai vannak, honnan van pénze, kikkel dolgozik stb.

A válaszok készségesek, nyíltak:

Szöcs Rezső: — Nem lehetett szó licitról az 1228-as számú Kormányhatározat értelmében sem, amely leszögezi, hogy a szolgáltatóegységek (mint a PECO is) egyszerűen bérbeadhatók. Én annak rendje s módja szerint bérelem az épületet és a felszerelést a Tanácstól. Nagy hírverést már csak azért sem volt érdemes csapni, hogy lehetőleg idevalósi ember kapja meg a kutat. Eleget bosszankodtunk a Csíkból, Udvarhelyről iderendelt kutások miatt!

— Észrevettük, hogy vajúdik a kút-ügy, a Polgármesteri Hivatal szívesen venné, ha helyi kézbe kerülne. Így léptünk mi. Léphetett volna más is.

— Hatalmas befektetésre volt szükség, amit egyedül képtelen lettem volna előteremteni, így szövetkeztem az udvarhelyi Impar Kft-vel, és egy jókora bankkölcsön segítségével nekifogtunk az épület tatarozásához, pumpák és üzemanyagkészlet vásárlásához.

— Jelenleg két kutunk működik: a PREMIUM (98-as benzinünk litere 430 lej) és a DIESEL gázolajkút (litere 350 lej).

— A harmadik pumpa szállítása késik, abból REGULAR 90-es benzint adunk majd, állami áron. Két dolgot tartok a legényesebbnek: hogy állandóan legyen üzemanyag és a nyitás megfelelő legyen: minden nap reggel 7-17 óra között, szombaton 7-14 óra között, vasárnap zárva. Viszont az ünnepnapokon szeretnénk kiszolgálni.

— A benzint a Brazi-i finomítótól szállítjuk, garantáltan jó minőségű üzemanyag. Ha szennyezett, vagy az oktánszáma nem éri el a megadott értéket, visszaküldjük. Jelenleg 9000 liter benzin és 4000 l gázolajunk van tartalékban.

— A távlatokban bővíteni szeretnénk szolgáltatásainkat. Jelenleg alkatrészüzletünk van, amit az IMPAR lát el áruval. De szeretnénk egy autósót megépíteni, amelyhez ragasztanánk egy kis gumijavítóműhelyt kompresszorral, meg egy gyorsszervizt. Ilyent nyugaton láttam. Rövid, egy-két órás munkákat végeznénk, ami létfontosságú az itt áthaladó autósok: fékrendszer, üzemanyagellátás, gyújtás, futómű kisebb hibáit hártanánk el.

Egy kis büfé is hozzátartozik a jövőképünkhöz. Egy fabodé lambériázva, ahol az átutazó meleg teát, szendvicset, cigarettát (és Szentegyházi Hírlapot) vásárolhat.

— A környezet kialakításán is tanakodtunk a feleséggel. Tujákat, törpefákat, sövényt és a huzatos helyeket elviselő virágokat terveztünk ide telepíteni. Három zászlónk is lesz HÁMOR felirattal! Egyébként az egységünk a BP (British Petrol) kutak zöld-sárga színeit viseli.

Csiki Miki: Ez a név — HÁMOR — jellegzetes helyi szavunk. A Délőn leVő Vashámor adta az ötletet.

A benzinkút épületével sokat dolgoztunk, szigetelni kellett, mert fújt át rajta a szél. Újragitteltük az ablakokat, meszeltünk, az oromzatot újrafestettük. A cégfeliratot Tamási Árpád pingálta.

— *Alkalmazottak?*

Sz.R.: Jelenleg két munkakönyves kutasom van. De ha minden sikerül 8-10 fiatal fog itt dolgozni. Fiatal, felkészült, becsületes emberek lesznek, akik nem vetik meg a munkát!

Nagy szükségem lesz az udvariasságukra, hajlékonyságukra. Alkalmazásuk előtt sokat beszélgetek majd velük, megnézem kezemunkájukat is.

Mivel minde efféle cikk végén az elmaradhatatlan „soksikertovábbiakban, köszönömabeszélgést” elcsépelet frázis következik, most kivételesen nem lesz végszó.

Úgyis tudják, hogy drukkolunk nekik!

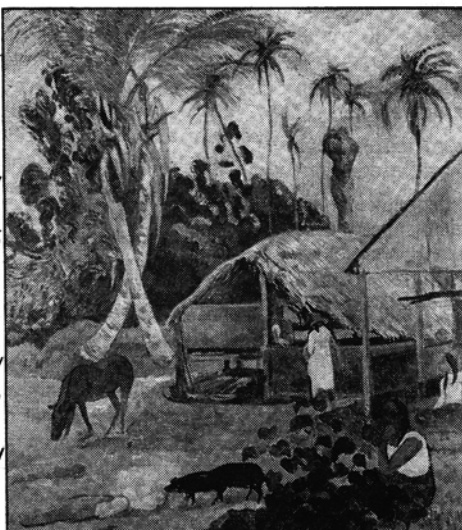
Képzőművészeti kislexikon

Paul Gauguin

(Párizs 1848 -Fatu- I.W.A. Marquises 1903)

Francia festő, a postimpressionizmus egyik fő képviselője. 1874-ben amatőrként kezdett festeni. Az impresszionizmustól való elfordulását, s a vonal és a szín kifejező lehetőségeit kihasználó komponálásmódot támasztotta alá, hogy 1888-ban Van Gogh közvetítésével megismerte a japán fametszeteket. Kapcsolatot teremtett a szimbolista írókkal, majd a párizsi élettől megundorodva Tahitibe utazott, ahol a benszülöttek között élt. Elbűvölte ősi, romlatlan, de babonás félelmekkel teli kultúrájuk, testük természetes szépsége, s a déltengeri szigetvilág színeinek erős tüze. 1900-ban a Marquises szigetcsoporthoz Fatu-Iwa szigetére költözött, ahol haláláig dolgozott. A legjobb műveivel a modern művészet alapjainak lerakója. Ő mondta ki a művészetre vonatkozóan, hogy: „A művész deformálhat, ha deformációja kifejező és szép.” Ugyanezt fogalmazta meg Arany János is, csak jóval korábban: „Költő hazudj, csak rajt, ne fogjanak.” Hatása nemcsak kortársaira, hanem az expresszionistákra is rendkívül nagy volt.

Bodó Levente

Balatonboglári vendégek

Rég várt vendégeket fogadhatott városunk helyi tanácsa október 4-7 között: a balatonboglári önkormányzat öt képviselője viszonzta az 1992. augusztus 20-i ottani látogatásunkat. Dr. Kovács Miklós polgármester, Holper László alpolgármester, Kalász Zoltán, Soós Zoltán és dr. Regös Péter képviselők jöttek el hozzánk, hogy a helyszínen láthassák valóságunkat, arcunkat, problémáinkat.

Íme dióhéjban a rövid ittlétük programja:

Október 4., hétfő:

— fogadás Homoródfürdőn, a program megbeszélése, egyeztetése.

Október 5., kedd:

Szentegyháza bemutatása:

— a Vasüzem, kórház, Mártonffi Általános Iskola, könyvtár, Tanulók Háza, a líceum meglátogatása és az intézmény vezetőikkel való párbeszéd

— délután: Szeltersz-völgy az őszi pompában

— este: ünnepi vacsora kedves vendégeink tiszteletére, ahová meghívtuk az intézmények, vállalatok vezetőit. Az éjszakába nyúló eszmecserehez Haáz Sándor és Bodó Levente muzsikája kellemes hangulatot varázsolt.

Október 6., szerda:

— Csíksomlyói Kegyetemplom

— Madéfalva

— betekintés a dánfalvi kerámiai alkotásokba

— Szárhegy: Lázár-kastély

— Gyilkostó és Békási szoros

Október 7., csütörtök:

— Parajdi sóbánya az utánozhatatlan szépségével, amfiteátrumaival, kijövetelkor egy 16 t-ás billenőkocsival a tíz személy kényelmesen kiutazott a föld mélyéből

— Korond: az utcai kiállítás megtekintése, vásárlás

— Farkaslaka: Tamási Áront varázsolta élővé Szabó Klára könyvtáros szép szavakkal

— Nyikómente: Malomfalva, a csodálatos faragott kapukkal. (Döbbenetes a falu összefogása egy egységes élmény nyújtására.)

— Szejké: a kapukon túl Orbán Balázs hallgatóg sírja

— Székelyudvarhely: városnézés, ízelgetés a polgáriasodás kezdetéből, a református, katolikus templomok varázsa és hangulatos vacsora a szálloda éttermében, ahol Péter Ignác nekünk énekelt néhány nótát.

— Homoród: este: búcsúzkodás mivel vendégeink péntek hajnalban indultak haza.

E látogatás eredménye:

— mindkét fél kifejezte meggyőződését, hogy a testvérvárosi kapcsolatot tovább kell fejleszteni

— az 1990-ben létrejött Okirat szellemében folytatódnak a kölcsönös programok.

Úgy érzem emberileg közelebb kerültünk egymáshoz.

Szeles Bálint
polgármester

Találós kérdés

Újság találkozik újsággal és megkérdi, hogy „mi újság?” Mire az újság újságolja, hogy más újság nincs, minthogy új újság jelent meg az újság mellett.

Mi az?

Megfejtése igen egyszerű: a Szentegyházi Hírlap köszönti a Gábor Áron Líceum újszülött diáklapját, az ÉK-et (Én te ő mi ti őK). Új lap feletti örömünk felettébb nagy, mert a kistestvér újságban új tollforgatók fenik pennájukat. Megdőlt az a feltételezés a Hírlap szerkesztőinek, hogy a Líceumban tunya ifjúság tanýázik. Lám, egy pár merész diák bizonyított: megragadta a percet, nyakoncsípte a rohanó élmények egyikét-másikat és újságba gyömöszölte.

Így lett felejthetetlen az idej csőszbál. Megtudjuk, hogy soha ilyen sulinap nem lesz a Szeltersz völgyében. Az Énekes madár is kalitkába került az emlékezet rácsai mögé, az

ÉK 2. oldalán. Még el sem komolytalanodtak kellőképpen az újságíró diákok, máris „Komolyra fordul a szó”: Bíró Vince néhai diák válaszolgat Bardócz Laura „komoly” kérdéseire. Kegyelettel emlékeznek az 1971-ben megjelent előd-lapra, az Új hajtás-ra (vajon kik?).

A 4. oldal kitűnő logikai rejtvényeket tartalmaz. Megtudjuk, továbbá, hogy Ambrus Rita uralta a sportmezőnyt a Szelterszben. Vidulunk egyet a felvételi „bakikon”, fejtegetjük a „Hullámos Hírek” maifiatall diákszargonját, megsimogatjuk szemünkkel a „szerkesztőséget” — és szomorúan konstatáljuk, hogy itt a vége... lejárt a 4. oldal. Pedig még olyan szívesen olvasnánk! Évhar madonként egy üde félórát ígér Ambrus Mónika és a diákszerkesztőség az ÉK társaságában minden olvasójának.

Köszönjük!

H.S.

FEKETE SAROK

November hónap kevésbé volt „fekete”. Kirívó büntény, kihágás nem történt. A közlekedés területén óvatosságra szólítanám fel a lakosságot. A szekeresek és biciklisek feltétlenül világítsák ki járműveiket az esti közlekedéskor! Az utak még mindig rendezetlenek, nagy a sár, ne fröcsköljék le a gépkocsivezetők a járókelőket!

Hajnalban jeges az úttest, óvatosan hajtsanak!

A továbbiakban szeretnénk a körzetünk traktoristáin segíteni. A hibás járművek kijavítására vállalkozó kft-vel vettük fel a kapcsolatot. Besegítünk a traktorok technikai ellenőrzésébe és a járművek beiratásában is. Bővebben a rendőrségen szolgálhatunk felvilágosítással.

lt. Csíki Lajos

H, R, E, K H, R, E, K

- A gázvezetés körül sok a panasz. Itt a tél, gáz sehol. A főúttól felfelé levő munkára sok helyen újból kell csinálni a rajzot és főleg fizetni. De miért? A felháborodott „falusiak” felvilágosítást kérnek sürgősen a zavaros gázrajz-ügyre vonatkozóan az illetékesektől.
- Hová lett a fény? A főút környékét és a felszegi részeket pokoli sötét uralja. Csak a rendőrök világítanak.
- Megdrágtultak a telefonbeszélgetések. Egy hívás (3 perc) Szeredába 168, Kolozsvárra (szintén 3 perc) 228, Bukarestbe 278 lej. A helyi beszélgetések benne vannak az előfizetési díjban. Ennek ellenére rengeteg beszélgetés zajlik telefonon. A nép szeret telefonálni.
- Ellenőrizni kell a pityókát a pincékben! Valamilyen okból nagyon rothad az idei termés, a piros pityóka kevésbé mint a fehér.
- Az idei Szent András-búcsú felülmúlta az eddigieket. A mézeskalács és a szopokacukorka mellett tehenet, lovat is lehetett vásárolni!
- Az Ifjúsági Találkozó az idén kisebb létszámmal zajlott le, mint az eddigiek. A korai hideg és a drága szállítás sok fiatalat elriasztott. A fő ok a találkozó sikertelenségére inkább az volt — mondja P.B.S. plébános úr —, hogy a december 1-i ünnepek miatt, a megye iskoláiban a december 3-i pénteki órákat előző hét szombatián tartották meg lekötve ezáltal a találkozni vágyó fiatalokat.
- A 40 évesek korosztályának nem voltak ilyen gondjai. Vidám mulatsággal egybekötött kortárs találkozót tartottak.
- A lapunkban megjelenő cikkek egyike-másika vitaindító jellegű. Válaszokat, állásfoglalásokat várunk!
- Kellemes Mikulás és angyaljárást kívánunk minden olvasónknak, valamint az Infopress Rt.-nek, amely támogatása nélkül lapunk nem jelenne meg!
- Lapzártakor értesültünk, hogy a Miss-választásra nőtt a jelentkezők száma. A verseny december 26-án, vasárnap lesz megtartva a Bartók-Házban.
- A Filharmónia karácsonyi körútra készül. December 17-20 időszakban Udvarhely, Keresztúr, Vásárhely, Kolozsvár és Szentegyháza közönségének jön az „aranszajú angyal”!

A falu bikája

Komoly lépést tett a felszegi gazdkör december elején: megvásárolta a Kádár Levente iskolaigazgató által nevelt bikaborjút. A Siementhal-Holstein fajjalat hathetes korában érkezett Nagyfaluba. Anyja Siementhal-fajta '92 nyári (törzskönyvszáma: 86/0087 Marosvásárhely), apja uzoni Holstein-bika. Tudnivaló, hogy a Siementhal tehenek a legjobb tejelők (elérik a 40 l-t is naponta!), húshozamuk is nagyobb, mint a nálunk szokásos. Ez a fajbika 1 éves korában 500 kg-ot nyomott.

A felszegi fiatal gazdák utolsó percben döntöttek: a bikaborjút levágása előtt megvették — húsrában! Az 591 kg-ot nyomó állat ára 600.000 lej volt. A befektetés mindenképp megtérül majd az utódok feltehetőleg nagyobb tej- és húshozamából. Jelenleg a „play boy” Lőrincz István pajtájában élvezi az életet az örök vadászmezők helyett — a nagyfalusi tehenek nem kis örömére.

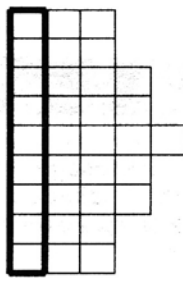
Szerkesztők
Haáz Sándor
Szabó Klára
Nagy Eszter
Feljlec Bodó Levente
Rajzok Bodó Levente

Szerkesztőség
Városi Könyvtár
Republicii 24.
RO 4154 Vlahita
Készült az Infopress-nél

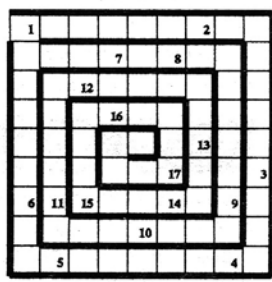
Ez nem ár, habár a lap előállításához az Alapítványra vár.

40 lej

1. Ha a meghatározások alapján kiöltük az alábbi ábrát, az első oszlopban egy, a kalandjairól híres ifjúságiregény-alak nevét kapjátok.
2. Indulj el a meghatározások alapján a nyílal jelzett irányból a csigarejtvény belseje felé. A szavak láncszerűen kötődnek egymáshoz (minden szó utolsó betűje a következő szó első betűje). A rejtvény kiöltése után az ötödik vízszintes sorban egy 1604-1670 között élt német gyógyszerész vegyész nevét kapjátok, elől személynevének kezdőbetűivel.

- Meghatározások:**
1. Mondahős neve.
  2. Magyarországi énekes.
  3. ... országgyűlés.
  4. Virágok rendezésének művészete.
  5. Héber betű.
  6. Uralkodói cím.
  7. Kábítószer tartalmú növény
  8. Kutatott.
  9. Gyűlések színhelye is lehet.
  10. Rigid, feszes.
  11. Ütem.
  12. Keresztény vallást megőrző, de arab műveltségű spanyol.
  13. Szél név.
  14. A Spartacus című balett zeneszerzőjének személyneve.
  15. Év.
  16. Erdei állat.
  17. Hosszú női sál.

Nyugdíjas serek

Bemutatjuk most egy nagyon népszerű nyugdíjas barátunkat, akit szinte mindennap láttunk a hétköznapi életünkben jönni-menni sietve, egy táskával az oldalán. Ő **Elekcs József** volt postásunk, akit mindenki várt. Mindig a kellemest vártuk tőle, levelet, de főleg a nyugdíjunkt, igaz sokszor hozott táviratot, bánatos hírvételeket, gyászjelentéseket stb. Sokszor betelt a népszerű ének: „Máskor hordja az újságot, nekem a szomorúságot...” — de immár letette kincsesebb táskáját és bevonult szép csendben a soraink közé... nyugdíjasnak. Szinte fizikailag is fáj jelenlétének hiánya; félrekapott sapkájával és mosolygós arcával Jóska már nem jön, pedig itt a nyugdíj fizetésének várva-várt napja...

B.G.: — Mond Jóska, hogy tudtál mindenkinek olyan népszerű barátja lenni?
E.J.: — Hát azért, mert postás voltam 35 éven keresztül és mindennap láttak engem, azért tűnik olyan állandó emberek a személyem.

1932-ben születtem Kápolnásfaluban középszerű földműves családból. Hat testvérem van, élnek mindahányan, négy fiú és két lány. Szerete az országban Aradon, Segesváron és idehaza. Őt elemi osztályt végeztem és mint gyermek 7 évig pásztorkodtam havasaink alatt. Ezután Hargitafürdőn az építkezésnél, mint segéd-munkás kerestem a kenyeremet.

Szabad óráimban fent a havasokon megtanultam klarinéton játszani, nótás kedvem sohasem hagyott el. Aztán három évig katonáskodtam lasiban, Bacăuban és Birladon.

Hazajöve a helyi postán kaptam alkalmazást. Kézbesítő lettem. Időközben magánúton befejeztem az iskolai hiányzó három évemet. Közben fejlődött a város és postai helyi felelős lettem. Nem volt helység, sem segítő személyzet. Vagy öt izben kellett költöznie a helyi postának megánlakásokba, egyik helyről a másikra. Kb. 3000 darab újságot, folyóiratot kellett naponta kézbesíteni a rendes postai küldeményeken felül. Egyedül nem bírtam már, a központ nem tudott személyzetet alkalmazni, én így a zsebemből fizetett segédszemélyt kellett alkalmazni. Ez így ment 7 évig. Közben szaporodt a rádió- és tv-elfőzetők száma, nem beszélve az akkor honos „difuzorokról”, amelyek meghaladták az 500-600 mennyiséget. Ezekre a díjat én szedtem. Jóléso érdeklődés kellett megjegyezni, hogy soha komoly reklamáció nem fordult elő. 35 éves régiséggel lettem a táskát és a postásapokát, nyugdíjba vonultam.

B.G.: — És a családi helyzeted milyen, kedves Jóska?
E.J.: — 36 éves koromban nősültem, házasságom nem sikerült négy és fél év után elváltunk, azóta mint elvált ember élek. Egyetlen fiamat felneveltem, aki most jelenleg külföldön dolgozik.

B.G.: — Mivel foglalkozol szabadidődben, mint nyugdíjas?
E.J.: — Néha-néha muzsikálok a helyi amatőr zenekarban, lakodalmakon, más családi összejöveteleken. Különbömben mint mások, én is egy kicsi gazdaságot vezetek, tv-t nézek, rádiókat és újságot olvasok, mert azt megszoktam, mint postás.

Ennyi és ilyen egyszerű az én magánéletem.

B.G.: — Jó hosszú és boldog nyugdíjas életet kívánunk neked, kedves jó volt postásunk, „kicsifalusi” barátunk, Jóska!

Bodó Gáspár

LOGIKA LOGIKA LOGIKA

A múltkori rejtvényünk: ACSALAPU. A liftből kiszálló tizedik személy azért kénytelen gyalogolni, mert törpenövésű és nem éri fel a 10. emeletgombot. Valószínűleg nehéz volt ez a feladvány, így maradhatott meg az itt következő keresztrejtvények megfejtőinek a máthavi 500 lej. Figyelem! Karácsonyig kérjük a megfejtéseket.